

Styresak nr.:	94-22	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	21/09303		

Mål og budsjett 2023

Budsjettet 2023 for Sykehuset Østfold HF legger opp til et negativt økonomisk resultat på 50 mill. kroner. Resultatet er endret i forhold til forutsetningene i økonomisk langtidsplan 2023-2026. Endringen er en følge av økte finanskostnader. Risikobildet for manglende måloppnåelse er høy og det må planlegges for ytterligere kostnadsreducerende tiltak

Forslag til vedtak:

1. Styret legger til grunn at budsjettet er i tråd med nasjonale føringer, overordnede prioriteringer fra Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Østfold HFs egne målsettinger og prioriteringer.
2. Styret vedtar budsjett 2023 for Sykehuset Østfold HF med styringsmål om et økonomisk resultat på - 50 mill. kroner.
3. Styret anser det foreliggende budsjettet som stramt og at risikoen for negative økonomiske avvik er forholdsvis høy. Styret ber administrerende direktør planlegge for ytterligere kostnadsreducerende tiltak for å opprettholde fremtidig investeringsevne.
4. Styret tar fordelingen av budsjetttrammer per klinikk/avdeling til etterretning. Styret legger til grunn at alle enheter i foretaket aktivt forholder seg til de tildelte økonomiske rammene og slik sett bidrar til et best mulig økonomisk resultat.
5. Styret gir administrerende direktør fullmakt til å foreta eventuelle budsjettkorrigeringer gjennom året, blant annet som følge av endrede DRG-indekser, nye bevilgninger eller føringer/styrevedtak fra Helse Sør-Øst RHF.
6. Styret ber om at det tidlig i 2023 legges fram investeringsbudsjett til styrebehandling.

Sarpsborg, den 06.12.2023

Hege Gjessing
administrerende direktør

Styresak nr.: 94-22

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Budsjettet 2023 for SØ legger opp til et negativt økonomisk resultat på 50 mill. kroner. Resultatet er endret i forhold til forutsetningene i økonomisk langtidsplan (ØLP) 2023-2026, i første rekke som en følge av økte finanskostnader.

Administrerende direktør ber styret slutte seg til føringene som er lagt til grunn i budsjett 2023 og anbefaler at det planlegges for ytterligere kostnadsreducerende tiltak i SØ for å redusere risikoen for manglende måloppnåelse. Det er helt nødvendig for SØ å ha en positiv økonomisk utvikling for å kunne gjennomføre planlagte fremtidige investeringer.

2. Faktabeskrivelse

Saken bygger på styresak nr. 129-2022 i HSØ *Budsjett 2023 – fordeling av midler til drift og investering*.

Utfordringsbildet

Budsjettert resultat for 2023 med et negativt resultat på 50 mill. kroner er en følge av forventet kostnadsvekst, særlig gjelder dette finanskostnader. Et negativt resultat vil ikke sikre fremtidig investeringsevne eller gi bærekraftig økonomisk utvikling og det planlegges derfor med ytterligere kostnadsreducerende tiltak. Årets budsjettprosess har vært krevende sett i lys av manglende kompensasjon for lønns- og prisvekst, økt rentenivå og høyere priser på energi.

Per november 2022 har SØ et negativt resultat som er 180 mill. kroner dårligere enn budsjett. Utfordringsbildet er størst innen klinikk for kirurgi, klinikk for kvinne-barn, klinikk for medisin og klinikk for psykisk helsevern. Avvikene er i all hovedsak knyttet til merforbruk av bemanning med dyre løsninger som overtid og forskjøvet arbeidstid. Innen psykisk helsevern og TSB er det i tillegg høyt forbruk av ekstern innleie. Budsjettet for 2023 tar ikke høyde for at kostnadsnivået videreføres og igangsatte tiltak må gi effekt for å unngå overskridelser neste år.

Mål for 2023

Nasjonale mål og satsingsområder

I henhold til Prop. 1 S (2022–2023) er følgende sentrale mål for regjeringen:

- God helse og mestring i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn
- Gode pasientforløp og rask tilgang til tjenester i hele landet
- Helse- og omsorgstjenesten er et attraktivt arbeidssted i et livslangt karriereløp
- Bærekraftig og rettferdig ressursbruk
- Helse- og omsorgssektoren er forberedt i møte med kriser og katastrofer

Styringskrav og mål i oppdragsdokument og foretaksmøte for 2023 samles i følgende hovedområder:

- Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
- Styrke forskning, innovasjon og kompetanse og forbedre kvalitet og pasientsikkerhet
- Rask tilgang til helsetjenester og sammenhengende pasientforløp
- Teknologi og digitalisering
- Organisasjon og økonomi

Styresak nr.: 94-22

Regionale mål og satsingsområder

Styret i HSØ vedtok i sak 030-2022 *Økonomisk langtidsplan 2023–2026 – planforutsetninger* at helseforetakene skal legge de fem prioriterte satsingsområdene fra Regional utviklingsplan 2035 til grunn som planforutsetning for perioden 2023–2026:

1. Nye arbeidsformer – bedre bruk av teknologi og mer brukerstyring
2. Samarbeid om de som trenger det mest – integrerte tjenester
3. Redusere uønsket variasjon
4. Mer tid til pasientrettet arbeid
5. Forskning og innovasjon for en bedre helsetjeneste

Styret (HSØ) er i styresak 134-2022 *Regional utviklingsplan 2040* forelagt forslag til revidert regional utviklingsplan for perioden frem til 2040, gjeldende fra 2023. Det vises derfor også til satsingsområdet *Styrke pasienters og pårørendes helsekompetanse og involvering*. Helseforetak og sykehus er i oppdrag og bestilling 2022 bedt om å igangsette tiltak som understøtter målene i regional utviklingsplan. Administrerende direktør legger til grunn at dette gjøres gjeldende også for budsjett 2023, sammen med nasjonale mål og styringskrav.

I tillegg skal budsjettet understøtte måloppnåelse for prioriterte områder i SØs virksomhetsstrategi. I budsjettforslaget er det derfor lagt til rette for økt satsning innen følgende områder:

- Helårseffekt av nytt døgnområde med 18 senger
- Bedret fødetilbud
- Økt bemanning og dermed styrket tilbud innen psykisk helsevern
- Videreført høy aktivitet i innovasjonsprosjekter

Mål og styringsparametere vil bli ytterligere konkretisert i *Oppdrag og bestilling for 2023* fra HSØ og vil bli forelagt styret i SØ for behandling 27.02.23.

Budsjett 2023**Aktivitetsforutsetninger**

Budsjett 2023 bygger på de forutsetninger som er kjent p.t. Eventuelle endringer som følge av behandling av statsbudsjettet, eller endringer fra interne leverandører som vil ha vesentlige konsekvenser for sykehusets budsjett for 2023, vil da bli fremlagt for ny styrebehandling senere.

I Prop. 1 S (2022-2023) omtales en realvekst i midler til pasientbehandlingen på 1,5 prosent fra saldert budsjett 2022. Den demografiske veksten anslås til 1,3 prosent. Til sammenligning ble det opprinnelig lagt opp til en samlet vekst på 1,7 prosent fra 2021 til 2022 (Prop. 1 S (2021–2022) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2021–2022)). Av dette var 0,3 prosentpoeng ekstraordinær aktivitetsvekst i 2022 for å redusere ventetidene og ta igjen behandlingsetterslep etter koronapandemien. Videre beregnes deflator for 2023 til 3,8 prosent.

Innenfor pasientbehandling som omfattes av ISF skal forslag til statsbudsjett gi rom for en aktivitetsvekst på 1,4 prosent, mot 1,6 prosent i 2022. Videre skal det gis rom for en vekst innen poliklinisk aktivitet ved offentlige laboratorier og radiologivirksomhet på 2,5 prosent i 2023, mot 2,7 prosent i 2022.

For SØ utgjør midler til økt aktivitet i 2023 76,1 mill. kroner.

Styresak nr.: 94-22

I 2022 har kostnadsveksten vært sterk, og det er ikke kompensert for kostnadsvekst utover deflator for 2022 som var satt til 2,7 prosent i Prop. 1 S (2021-2022). I Prop. 1 S (2022-2023) viser Helse- og omsorgsdepartementet til at nytt anslag for deflator for 2022 er 4,9 prosent. Det medfører at veksten i driftsbevilgninger for 2022 ikke blir en beregnet realøkning på om lag 1,3 milliarder kroner, men en beregnet innstramning på om lag 0,65 milliarder kroner (hele landet). I dette er det tatt hensyn til Stortingets beslutninger med budsjettkonsekvens for 2022 og beregningen er basert på andel basisbevilgning til de regionale helseforetakene etter fordelingsnøkkelen for 2022. En slik innstramning medfører omstillingskrav til helseforetakene i regionen. Den økte kostnadsveksten i 2022 kompenseres ikke i Prop. 1 S (2022-2023).

Prisvekst og statsbudsjettets deflator: effektivisering og omstilling i helseforetakene

I statsbudsjettet tas det høyde for anslått lønns- og prisvekst. For 2023 er denne beregnet til 3,8 prosent (statsbudsjettets deflator¹). Dersom kostnadsveksten blir høyere enn forutsatt, medfører det isolert sett en reduksjon i bevilgningene. Helseforetakene kan stå overfor tilsvarende utfordring i 2023 som i 2022, og da vil innstramning fra 2022 legges til eventuell innstramning i 2023 med påfølgende omstillingskrav i helseforetakene. Siste pengepolitiske rapport fra Norges Bank (3/2022) anslår pris- og lønnsutvikling i 2023 tilsvarende en deflator på 4,6 prosent. Med en slik utvikling vil det bli krevende for HSØ å nå mål og innfri regjeringens forventninger til pasientbehandling. Lønns- og prisveksten i 2022 og 2023 kan også, dersom den reduserer helseforetakenes planlagte resultater, begrense omfanget av fremtidige investeringer sammenlignet med økonomisk langtidsplan og dermed også redusere fremtidig, nødvendig omstilling. Planlagte effekter fra ibruktakelsen av nye sykehusbygg, forbedrede og nye IKT-løsninger, oppgradering og fornying av medisinsk-teknisk utstyr, samt øvrige satsinger inkludert de felleseide foretakene, vil alle kunne bli redusert eller utgå som følge av strammere rammer.

Tabellen under viser detaljert oppsett for 2022, basert på opplysninger i Prop. 1 S (2022-2023).

Effekter av prisvekst i 2022

Budsjettet og realisert prisvekst for 2022 i statsbudsjettet for bevilgningene til de regionale helseforetakene	Saldert budsjett 2022, realvekst mrd kr	Saldert budsjett 2022, realvekst %	Helse Sør-Øst, beregnet andel mrd kr
Vekst i driftsbevilgninger fra saldert budsjett 2021:	2,40	1,5 %	1,29
Effekter i nysalderingen 2021 (økte bevilgninger til ISF):	0,30		
Vekst i driftsbevilgninger i anslag på regnskap 2021	2,10	1,3 %	1,13
Isolert effekt fra økt prisstigning i 2022: 4,9% for 2022 (i Prop.1S 2022-2023) mot 2,7% (Prop. 1s 2021-2022):	-3,40		-1,83
<i>Mellomsummering for andre effekter</i>	-1,30		
RNB 2022: Redusert anslag for ISF-refusjoner	-0,70		
RNB 2022: Økt tilskudd	0,70		
1. tertial 2022 viser økt utbetaling i ISF sammenlignet med RNB 2022. Beregnet helårseffekt:	0,08		
Totalt, avrundet:	-1,20	-0,7 %	-0,65

Fram til og med 2021 har veksten i bevilgningene til spesialisthelsetjenesten samsvart med demografisk vekst, eller ligget litt over. Årene 2022 og 2023 representerer dermed et brudd på en langvarig trend med stabil vekst i rammene for helse. Med en samlet demografisk vekst på om lag 2,5 prosent for 2022 og 2023, har behovet for vekst i basisrammen vært på mer enn to milliarder kroner for HSØ. Regjeringens forslag til statsbudsjett innebærer i realiteten at basisrammen blir på nivå med 2021. HSØ må løse pasientenes behov for spesialisthelsetjenester i 2023 med en ramme tilsvarende 2021-nivå.

Styresak nr.: 94-22

Økt grunnfinansiering

Det foreslås samlet en tildeling på 358,5 mill. kroner som økt grunnfinansiering til HSØ i Prop. 1 S (2022-2023). For SØ utgjør dette en bevilgning på 30,8 mill. kroner som en generell vekstbevilgning. Denne skal blant annet gi rom for økt vedlikehold, investeringer, beredskapsarbeid og satsing på intensivkapasitet. Midlene er fordelt etter vektet behovsandel for alle tjenesteområder til helseforetak og sykehus som inngår i den regionale inntektsmodellen, etter samme tilnærming som økt grunnfinansiering ble tildelt i 2022. Det er videre forslått en samlet tildeling til på 76,8 mill. kroner til HSØ som skal gå til døgnbehandling i psykisk helsevern for barn, unge og voksne. Det foreslås at disse midlene fordeles til helseforetak og sykehus som inngår i den regionale inntektsmodellen etter behovsandel psykisk helsevern. For SØ utgjør dette en bevilgning på 7,5 mill. kroner. HSØ vil stille krav om bruk av midlene i oppdrag og bestilling 2023 og følge opp dette i egen rapportering i 2023.

Endret ISF-andel

Andelen innsatsstyrt finansiering innenfor somatikken foreslås redusert fra 50 til 40 prosent fra 2023. Forslaget innebærer at det flyttes midler fra ISF-ordningen til basisramme, hvorav 4 611,3 millioner kroner til basisbevilgning for HSØ. For SØ utgjør dette en økt basisramme på 515 mill. kroner. Som en direkte følge av endret ISF-sats vil satsen i gjestepasientoppgjøret internt i HSØ øke fra 30 prosent til 40 prosent, slik at samlet oppgjør videreføres til 80 prosent av ISF-pris. I SØ er det beregnet en negativ effekt av endringen på ca. 20 mill. kroner. Beregningen er gjort med utgangspunkt i prisjustert budsjett for 2022 for ISF-refusjoner og kjøp og salg av gjestepasienter. Dvs. omregnet 50 % ISF-refusjoner til 40 % og tilsvarende fra 30 % til 40 % for kostnader og inntekter til gjestepasientoppgjør internt i regionen.

Effektiviseringskrav i statsbudsjettet

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett for 2023 foreslått økt driftsbevilgning til de regionale helseforetakene, men også gjort fratrekk for effektiviseringskrav på alle poster. Underregulering av takster til offentlige laboratorie- og røntgentjenester og øvrige tilskudd medfører også ytterligere krav til effektivisering eller omstilling sammenlignet med 2022. Samlet anslås effektiviseringskravene til 141 millioner kroner for HSØ i 2023.

Det er foreslått en reduksjon i den regionale basisrammen på 75,3 millioner kroner som følge av effektiviseringskrav. Dette foreslås videreført til helseforetakene og sykehusene etter andel basisramme, lik håndteringen av ABE-reformen. Andel basisramme justeres for abonnement for høyspesialiserte tjenester ved Oslo universitetssykehus HF (OUS) for å unngå at helseforetaket blir belastet med effektiviseringskrav både gjennom trekk i basisramme og effektiviseringskrav gjennom ISF-ordningen. For SØ utgjør trekket i basisrammen 6,2 mill. kroner.

Resultatbasert finansiering (RBF)

RBF erstattet den tidligere ordningen med kvalitetsbasert finansiering i 2022. Formålet med ordningen er å stimulere til ønsket tjenesteutvikling, med vekt på samhandling og digitalisering. Ordningen omfatter sju indikatorer som vektet ulikt ut fra antall observasjoner:

- Andel video- og telefonkonsultasjoner
- Andel pasienter med samarbeidsmøter mellom spesialist- og primærhelsetjenesten innen psykisk helsevern og rusbehandling
- Andel pasienter med teambasert oppfølging (for eksempel ACT-/FACT-team)
- Andel pasienter med digital skjemabasert oppfølging og monitorering
- Andel pasienter med gjennomført nettbasert behandlingsprogram
- Andel schizofrenidiagnostiserte pasienter som har fått individuell plan
- Andel epikriser sendt innen samme dag

Styresak nr.: 94-22

I fordelingen for 2023 brukes tall fra 1. tertial 2022 som grunnlag for beregning av score, og det er foreslått å gjøre en avregning med tall fra hele 2022 i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2023.

I forslag til statsbudsjett for 2023 fordeles 612 millioner kroner etter score på indikatorene, hvorav HSØ er tildelt 304,9 millioner kroner. Tabellen under viser fordelingen av midler til RBF i 2023 sammenlignet med fordelingen for 2022. HSØ sin andel går ned med omtrent 0,6 prosentpoeng, og gir en reduksjon i midler på 4,2 millioner (2023-kroner) fra 2022.

Den økonomiske effekten av RBF i 2023 medfører at HSØ får 27,7 millioner kroner mindre i basisramme enn om midlene hadde blitt fordelt etter fordelingsnøkkelen i den nasjonale inntektsmodellen (kolonnen lengst til høyre i tabellen under).

RBF nasjonalt. Millioner i 2023-kroner.	RBF-fordeling 2022*	Andel RBF-fordeling 2022	RBF-fordeling 2023	Andel RBF-fordeling 2023	Endring 2022-2023	Endring i andel 2022-2023	Fordeling RBF 2023 sammenlignet med fordeling etter nasjonal fordelingsnøkkel
Helse Sør-Øst RHF	309,1	50,4 %	304,9	49,8 %	-4,2	-0,6 %	-27,7
Helse Vest RHF	121,8	19,9 %	139,5	22,8 %	17,7	2,9 %	22,3
Helse Midt-Norge RHF	111,4	18,2 %	98,5	16,1 %	-12,9	-2,1 %	11,2
Helse Nord RHF	70,5	11,5 %	69,1	11,3 %	-1,4	-0,2 %	-6,7
Sum	612,7	100,0 %	612,0	100,0 %	-0,7	0,0 %	0

*Prisjustert til 2023-kroner

Helsedirektoratet har oversendt grunnlagstallene per helseforetak og sykehus i HSØ. Det er variasjoner mellom sykehus/helseforetak i de rapporterte tallene, og HSØ vil følge dette opp nærmere med de enkelte sykehus/HF slik at regionen oppnår bedre relativ score over tid.

For budsjett 2023 foreslås det at RBF fordeles som i 2022 etter andel basisramme. En fordeling som i 2022 betyr at de fem private ideelle sykehusene i regionen og Sunnaas sykehus HF ikke vil være del av ordningen for 2023. HSØ anbefaler en videreføring av samme fordelingsmetode som i 2022 for å ha tid til å vurdere hvilke helseforetak og sykehus som skal være med i ordningen, hvordan fordelingen skal gjøres, og for å gi tid til helseforetak/sykehus å tilpasse seg indikatorene som inngår i ordningen. Nettoeffekt av endringene fra 2022 til 2023 utgjør et trekk i basisrammen på 0,6 mill. kroner.

De regionale helseforetakene har de siste årene fått overført finansieringsansvaret for ulike legemiddelgrupper fra Folketrygden. Det foreslås å inkludere legemidlene som ble overført i 2020 og 2021 i ISF-ordningen fra 2023. Dette gjelder legemidler til behandling av MS, narkolepsi, immunsvikt, legemidler brukt i forbindelse med transplantasjoner og innenfor terapiområdene ALS, jernoverskudd og Cushings syndrom, samt immunglobuliner. Ved overføring av finansieringsansvaret i 2020 og 2021 fikk HSØ overført basisramme for å håndtere kostnadene. Per 2022 utgjør dette 239,7 millioner kroner (2023-kroner), tillegg kommer tilskudd til refusjon av mva. Helseforetak og sykehus har årlig fått dekket sine faktiske legemiddelkostnader fra HSØ.

For HSØ foreslås det i 2023 å redusere basisrammen med 128,9 millioner kroner knyttet til inkludering av legemidler i ISF-ordningen. Den gjenværende basisrammen på 110,8 millioner kroner fordeles ut til helseforetak og sykehus etter behovsandel somatikk. Helseforetak og sykehus skal gjennom tildelt basisramme og aktivitetsbaserte inntekter være finansiert for å håndtere legemiddelkostnadene innen de nevnte områdene over i 2023. Per september 2022 er det

Styresak nr.: 94-22

estimert at kostnadsnivået til helseforetakene i HSØ i 2022 vil bli om lag 40 millioner kroner høyere enn tilgjengelig basisramme. SØ er tildelt 12,6 mill. kroner av denne posten.

Finansiering av høyspesialiserte tjenester

OUS finansieres for høyspesialiserte tjenester gjennom abonnement i den regionale inntektsmodellen, gjestepasientoppgjør internt i regionen og ISF-refusjon. Finansieringsopplegget er basert på beregninger med utgangspunkt i ISF-pris, og skal være kostnadsdekkende. Den økte kostnadsveksten i 2022 er ikke kompensert i Prop. 1 S (2022-2023). HSØ har gjort en vurdering av den økonomiske konsekvensen av dette for aktiviteten som inngår i abonnementet. Det foreslås at finansiering av høyspesialiserte tjenester for 2023 økes som følge av ekstraordinær kostnadsvekst i 2022. En økning i ISF-prisen på 2,2 prosent i abonnement og tilhørende gjestepasientoppgjør for volum som er antatt å være høyspesialiserte tjenester, innebærer en økning i inntekter til OUS med 115 millioner kroner. Det foreslås derfor å omfordele 115 millioner kroner fra helseforetak og sykehus med opptaksområdeansvar etter deres anslåtte bruk av høyspesialiserte tjenester i den regionale inntektsmodellen. For SØ utgjør dette et trekk i basisrammen på 14,5 mill. kroner

Andre endringer

Basisrammen til HSØ er økt med 350 millioner kroner som følge av oppdatering av den nasjonale inntektsmodellen. For SØ utgjør dette en økt tildeling på 38,2 mill. kroner.

- For at de samlede inntektene ikke skal reduseres som en følge av manglende prisomregning av egenandeler, har regjeringen foreslått at basisrammen øker med 39,9 millioner kroner for HSØ. Andel SØ: 4,3 mill. kroner
- Det foreslås å øke gebyret for manglende fremmøte til somatisk poliklinikk, noe som gir en innsparing på 32,2 millioner kroner for HSØ med tilsvarende reduksjon i basisbevilgningen. Det foreslås ingen endringer av gebyret innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Andel SØ: 3,6 mill. kroner
- Det foreslås at finansiering av sekundær rehabilitering i ISF-ordningen utvides. Basisrammen til HSØ reduseres med 25,1 millioner kroner. Andel SØ: 2,8 mill. kroner. Det forventes dermed en tilsvarende økt ISF-inntekt.

Styresak nr.: 94-22

Oppsummert viser tabellen under samlet effekt på basisrammen 2023 for SØ:

SYKEHUSET ØSTFOLD HF	2023
Basisramme 2022 inkl. RBF	4 637 799
Nye forhold inn mot 2023	
RBF 2022 tilbakelegging av uttrekk basis	28 096
RBF 2022 uttrekk av KBF- bevilgning	-26 290
Inntektsmodell 2023, fra ØLP 2023-2026	7 303
# RNB 2022- pensjon forskuttert ØLP	31 048
# RNB 2022- pensjon RNB 2022	-1 005
Justering av kompensasjon pensjon 2022	5 591
Fordeling av økt bevilgning RNB2022	14 800
Basisramme 2023 før statsbudsjettet	4 697 342
Endringer som følge av Prop 1S (2022-2023)	
Prisomregning	153 583
Pensjon fra Prop 1S (2022-2023)	61 852
Økt aktivitet, alle tjenesteområder	76 162
Økt grunnfinansiering	30 783
Styrke døgnbehandling psykisk helsevern	7 535
Effektiviseringstiltak	-6 179
Resultatbasert finansiering, RBF	
# uttrekk basisramme RBF	-29 405
# bevilget sfa score på kvalitetsparametere	27 037
Legemidler	
Legemidler i basis 2020 og 2021, gjenstående basisramme	12 630
Endringer i ISF	
Overføring fra ISF-ordning til basisramme- somatikk	515 015
Overføring fra basisramme til ISF-ordning- rehabilitering	-2 861
Andre forhold fra Prop. 1	
Komp. for manglende prisjustering av egenandeler	4 278
Nasjonal inntektsmodell	38 299
Endringer i bioteknologiloven	560
Hjemmetest livmorhalsprogrammet	148
Økt gebyr for manglende fremmøte poliklinikk	-3 593
Prisjustering poliklinikk og pasientreiser	-430
Nye forhold fra Helse Sør-Øst RHF	
Dyre legemidler-aktivitetsavhengig del private ideelle sykehus	57
Endret avregning som følge av endret ISF-andel	2 544
Finansiering av høyspesialiserte tjenester	-14 506
Basisramme 2023 inkl. RBF	5 570 850
Strategiske forskningsmidler, fra post 72	-
Øremerkede midler, fra post 78	-
Statlige tilskudd, post 70	5 488
Medisinsk undersøkelse på barnehusene	1 839
Tilskudd til turnustjeneste, foreløpig estimat	1 829
Endringer i bioteknologiloven_tilskudd	1 820
Sum faste inntekter	5 576 338

Styresak nr.: 94-22

Intern budsjettprosess

SØ startet våren 2022 en intern prosess og involvering av klinikkene i budsjettprosessen for 2023. I høst har samtlige ledernivåer i de ulike klinikkene vært involvert i detaljplanleggingen for neste års budsjett. Det har vært stort fokus på å sikre at alle ledernivåer, samt tillitsvalgte, har kjennskap til forutsetningene for budsjettet.

Det har vært en krevende budsjettprosess hvor det, basert på de økonomiske resultatene i inneværende år, er behov for å styrke flere områder for å redusere den økonomiske risikoen for 2023. Dette har ikke vært mulig innenfor tilgjengelige rammer, da nye renteforutsetninger og energikostnader medfører økte kostnader på til sammen 177 mill. kroner sammenlignet med budsjett 2022. I tillegg utgjør merkostnader til årets lønnsoppgjør ca. 33 mill. kroner. Følgende forutsetninger ble lagt i forbindelse med fordeling av rammer for 2023:

- Ingen økte rammer utover lønns- og prisvekst til noen områder
- Økte inntekter som følge av aktivitetsvekst på inntil 1,5 % beholdes i klinikk/avdeling hvor behandling skjer
- Bedret ressursstyring for å redusere bruk av overtid og innleie
- Redusere bruk av private tjenestetilbydere slik at kostnad er iht. behovskomponent
- Velge rimeligste alternativ av medikamenter og behandlingshjelpemidler
- Følge opp at alle innkjøp gjennomføres iht. inngåtte avtaler
- Korrekt registrering av selvbetalende pasienter for å sikre riktige inntekter
- Rekrutteringstiltak for å redusere innleie i ledige stillinger

Foreløpige plantall for somatisk virksomhet i SØ for 2023 målt i pasientbehandling og DRG-poeng:

SOMATIKK	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Døgnpasienter	46 408	47 046	638	1,37 %
Dagpasienter	42 069	53 494	11 425	27,16 %
Polikliniske konsultasjoner	310 209	333 049	22 840	7,36 %
DRG-poeng	87 828	91 729	3 902	4,44 %

Det er forutsatt en økning innenfor alle områder i somatikken i 2023. Den høye veksten i dagpasienter er en tilpasning til faktisk aktivitetsnivå i 2023, inkludering av dialysepasienter som behandles hjemme, samt forventet vekst innenfor øyefaget. For polikliniske konsultasjoner er den prosentvise veksten størst innen kreftbehandling og rehabilitering. Samlet vekst i antall DRG-poeng er noe høyere enn forventet befolkningsvekst. I tillegg til en generell aktivitetsvekst påvirker også følgende elementer veksten i DRG-poeng: Positiv effekt for SØ av endringer i vektorer i DRG-systemet, nye medikamenter inn i ISF-grunnlaget og høyere indeks enn forutsatt i budsjett 2022 for døgnpasienter innen medisinske fagområder. Vekst i DRG-poeng, utover 1,5 %, er innenfor medisinsk klinikk og kreftavdelingen.

Innen psykisk helsevern og TSB er det lagt følgende plantall for 2023:

VOP	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Døgnpasienter	3 448	3 427	-21	-0,61 %
Dagpasienter	1 478	1 300	-178	-12,04 %
Polikliniske konsultasjoner	80 758	75 922	-4 836	-5,99 %
DRG-poeng	16 443	15 914	-529	-3,22 %

Det planlegges ikke med økning i døgnpasienter innen VOP i 2023 sammenlignet med budsjett 2022. For polikliniske konsultasjoner er det lagt inn en vekst sammenlignet med faktisk aktivitet i

Styresak nr.: 94-22

inneværende år, men en reduksjon sammenlignet med budsjett 2022. Endringen skyldes hovedsakelig et nedtrekk i forventet aktivitet for ambulant virksomhet. Nedgangen i DRG-poeng er en følge av lavere aktivitet innenfor poliklinikkområdet.

BUP	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Døgnpasienter	286	280	-6	-2,10 %
Dagpasienter	510	698	188	36,86 %
Polikliniske konsultasjoner	47 442	41 023	-6 419	-13,53 %
DRG-poeng	13 390	13 664	274	2,05 %

Innen BUP legges det opp til uendret aktivitet for antall døgnpasienter sammenlignet med plantall for inneværende år. Det planlegges med en økning i antall dagpasienter, men for polikliniske konsultasjoner tilpasses aktivitetsnivået til faktisk aktivitet i 2023.

TSB	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Døgnpasienter	491	576	85	17,31 %
Dagpasienter	-	-	-	0,00 %
Polikliniske konsultasjoner	32 401	26 739	-5 662	-17,47 %
DRG-poeng	5 168	5 397	229	4,43 %

For TSB er plantallene for poliklinisk aktivitet redusert sammenlignet med budsjett 2022. Faktisk aktivitet for 2022 er lavere enn plan og dette skyldes reduksjon i henvisninger, ventetider lavere enn måltall og det er ingen fristbrudd. Økningen i DRG-poeng er en følge av høyere faktisk indeks i 2022 sammenlignet med plan som er videreført i 2023. Det er lagt opp til en vekst i døgnpasienter i tråd med faktisk aktivitet i 2022.

Konsekvenser av statsbudsjett og rammetildeling fra HSØ

Tildelt basisramme til SØ for 2023 er på til sammen 5,6 mrd. kroner, en økning på 874 mill. kroner sammenlignet med 2022. Det vises til tabell tidligere i saken.

Hvert år foretas justeringer i DRG-/ISF-systemet i form av nye kostnadsvekter, medisinske logikkendringer osv. Alle disse endringene innebærer omfordeling av refusjonsinntekter. Nasjonalt skjer disse justeringene budsjettneutrale og for 2022 er det ikke implementert større endringer utover noe reduserte refusjonssatser for enkelte medikamenter gitt på H-resept. I det fremlagte budsjettet er nye vekter innarbeidet så langt effekter er kjent. Basert på intern budsjettprosess og rammetildeling fra HSØ legges følgende budsjettforslag til grunn for 2023:

SYKEHUSET ØSTFOLD	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	4 618 628	5 543 813	925 185	20,03 %
ISF-inntekter egen region	2 195 166	1 919 426	-275 740	-12,56 %
Polikliniske inntekter inkl. egenandeler	430 559	446 361	15 802	3,67 %
Andre inntekter	432 131	469 849	37 718	8,73 %
Sum driftsinntekter	7 676 484	8 379 449	702 965	9,16 %
Varekostnader	1 564 715	1 717 494	152 779	9,76 %
Lønn og pensjonskostnader	4 626 809	5 017 311	390 502	8,44 %
Andre driftskostnader	1 050 351	1 135 253	84 902	8,08 %
Sum driftskostnader	7 241 875	7 870 058	628 183	8,67 %
Avskrivninger	373 565	386 455	12 890	3,45 %
Netto finanskostnader	41 044	172 936	131 892	321,34 %
Resultat	20 000	-50 000		

Styresak nr.: 94-22

Veksten i basisrammen utgjør 20,03 % og består av lønns- og prisjustering, omregning fra 50 % ISF-finansiering til 40 %, midler til aktivitetsvekst samt effekter av nasjonal inntektsmodell og økt grunnfinansiering. Nedgangen i ISF-inntekter utgjør 12,56 % inkluderer effekten av endret sats innen somatikk og gjelder alle områder – somatikk, legemidler, psykisk helsevern og TSB. Veksten i polikliniske inntekter er en følge av prisjustering samt økt aktivitet. I andre inntekter er økningen i sats for interne gjestepasienter (fra 30 % til 40 %) inkludert.

Varekostnader er økt med 152,8 mill. kroner (9,76 %). Økningen gjelder ordinær prisvekst, endret sats på gjestepasientkostnader og vekst i medisinske forbruksvarer og medikamenter. Det er videre forutsatt at ordningen med fritt behandlingsvalg utgår og eventuelle kostnader for nye avtaler inngått i regi av HSØ må sees i sammenheng med avregning for allerede eksisterende avtaler. SØ vil i 2023 motta løpende avregning i forhold til faktisk forbruk.

Alle lønnsposter som er gjenstand for lønnsjustering er økt med 4,2 % i tråd med føringer fra statsbudsjettet. I tillegg er pensjonskostnader økt i tråd med ny aktuarberegning fra KLP. Det er lagt inn en marginal vekst i budsjetterte årsverk. Dette gjelder særlig helårseffekt av nytt døgnområde for medisin og økte midler til døgnbehandling innen psykisk helsevern.

I tråd med sykehuset HMS-strategi er det budsjettert med en sykefraværsprosent på 7 %, men dette vil variere innenfor ulike seksjoner/avdelinger i sykehuset.

Andre driftskostnader er justert for ordinær prisvekst samt økt bevilgning til energikostnader på til sammen 46,3 mill. kroner.

Budsjetterte avskrivningskostnader er økt med 12,9 mill. kroner i forhold til budsjett 2022 som følge av gjennomførte investeringer. Finanskostnader er budsjettert iht. budsjettforutsetninger fra HSØ og økt med 132 mill. kroner som følge økt rentesats på langsiktig lån til nybygg, basisfordring til HSØ og driftskreditt.

Sentral buffer er opprettholdt på samme nivå som i 2022, dvs. i overkant av 60 mill. kroner.

Innretting budsjett nivå 2:

KLINIKK FOR KIRURGI	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	262 964	453 673	190 709	72,52 %
ISF-inntekter egen region	760 429	636 131	-124 298	-16,35 %
Polikliniske inntekter inkl. egenandeler	57 774	59 811	2 037	3,53 %
Andre inntekter	36 440	38 143	1 703	4,67 %
Sum driftsinntekter	1 117 607	1 187 758	70 151	6,28 %
Varekostnader	184 748	192 267	7 519	4,07 %
Lønn og pensjonskostnader	917 979	980 192	62 213	6,78 %
Andre driftskostnader	14 880	15 299	419	2,82 %
Sum driftskostnader	1 117 607	1 187 758	70 151	6,28 %
Resultat	-	-	-	

Klinikk for kirurgi har forutsatt en marginal aktivitetsvekst (0,25 %) for døgnbehandling og poliklinikk. For dagbehandling er veksten høyere (14,98 %), hovedsakelig innen øye, og er en framskrivning av dagens aktivitetsnivå og forventet vekst. Det er ikke forutsatt økt bemanning sammenlignet med budsjettet for 2022 og det forutsettes en økt kapasitetsutnyttelse og høyere produktivitet for å holde tildelt ramme i 2023. Det er fra klinikken særlig varslet risiko knyttet til høyere forbruk av variabel lønn enn budsjettert. Utnyttelse av operasjonskapasiteten, særlig på Kalnes, må bedres for å redusere dagens negative budsjettavvik.

Styresak nr.: 94-22

KLINIKK FOR MEDISIN	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	216 727,00	423 836,00	207 109	95,56 %
ISF-inntekter egen region	815 930,00	736 057,00	-79 873	-9,79 %
Polikliniske inntekter inkl. egenandeler	50 697,00	55 448,00	4 751	9,37 %
Andre inntekter	41 088,00	51 683,00	10 595	25,79 %
Sum driftsinntekter	1 124 442	1 267 024	142 582	12,68 %
Varekostnader	247 912,00	271 926,00	24 014	9,69 %
Lønn og pensjonskostnader	861 952,00	975 405,00	113 453	13,16 %
Andre driftskostnader	14 578,00	19 693,00	5 115	35,09 %
Sum driftskostnader	1 124 442	1 267 024	142 582	12,68 %
Resultat	-	-	-	

Veksten i ISF-inntekter i klinikk for medisin er høyere enn befolkningsvekst for alle omsorgsnivå. For døgntil behandling er det lagt opp til en vekst på 1,5 %, noe som er iht. framskrivning av dagens nivå. Antall dagbehandlinger er økt med 46,38 %. Dette skyldes i all hovedsak at aktivitet for pasienter med hjemmedialyse ikke er ivaretatt i budsjettet for 2022 og dette er dermed ikke en reell vekst. For poliklinikk er det budsjettet med en vekst på 3,04 % i denne inngår behandlinger med nye medikamenter som er overført til ISF-systemet. Andre inntekter er økt som følge av endret sats på interne gjestepasienter.

Varekostnader er økt som følge av nye medikamenter som er overført fra basisramme til ISF-finansiering, i tillegg til ordinær prisvekst. Kostnader til lønn og pensjonskostnader er økt som følge av helårseffekt av nytt døgnområde, i tillegg til ordinær prisvekst.

Særlige risikoområder innen klinikk for medisin er dialysekapasiteten, dette kan medføre at man må etablere et søndagsåpent tilbud i Moss. Konsekvensen er behov for flere som arbeider i turnus og medfører tiltak for anslagsvis 5 millioner kroner. Sykefravær og høy turnover på døgnområdene kan medføre høye variable kostnader som ikke er budsjettet.

KLINIKK FOR KVINNE BARN	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	75 122,00	141 527,00	66 405	88,40 %
ISF-inntekter egen region	279 859,00	243 296,00	-36 563	-13,06 %
Polikliniske inntekter inkl. egenandeler	15 758,00	16 252,00	494	3,13 %
Andre inntekter	17 550,00	20 395,00	2 845	16,21 %
Sum driftsinntekter	388 289	421 470	33 181	8,55 %
Varekostnader	41 112,00	45 311,00	4 199	10,21 %
Lønn og pensjonskostnader	342 101,00	370 936,00	28 835	8,43 %
Andre driftskostnader	5 076,00	5 223,00	147	2,90 %
Sum driftskostnader	388 289	421 470	33 181	8,55 %
Resultat	-	-	-	

I klinikk for kvinne-barn er det ikke lagt opp til vekst i antall pasienter innen døgntil behandling og poliklinikk sammenlignet med budsjett 2022. For dagbehandling er det forutsatt en økning på 3,69 % (100 pasienter). Klinikken er tilført 4 mill. kroner som følge av økt DRG-indeks for aktivitet innen fødselsomsorgen. Risiko for merforbruk vurderes å være størst innen bruk av variabel lønn.

Styresak nr.: 94-22

KLINIKK FOR AKUTTMEDISIN	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	357 993	385 157	27 164	7,59 %
Andre inntekter	1 022	207	-815	-79,75 %
Sum driftsinntekter	359 015	385 364	26 349	7,34 %
Varekostnader	13 220	15 195	1 975	14,94 %
Lønn og pensjonskostnader	320 577	344 180	23 603	7,36 %
Andre driftskostnader	25 218	25 989	771	3,06 %
Sum driftskostnader	359 015	385 364	26 349	7,34 %
Resultat	-	-	-	

Budsjettet til klinikk for akuttmedisin i 2023 er en videreføring av budsjett 2022, justert for lønns- og prisvekst iht. deflator. I tillegg er lønnsbudsjettet justert for merkostnader som følge av lønnsoppgjør i 2021 som ikke er ivaretatt i inneværende års budsjett.

Klinikk for akuttmedisin har meldt risiko knyttet til økt aktivitetsvekst i akuttmottaket, pasienter med større ressursbehov, høyt sykefravær, høy turnover og økte driftskostnader som følge av økte priser på drivstoff.

KLINIKK FOR PSYKISK HELSEVERN OG TSB	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	935 563,00	1 008 482,00	72 919	7,79 %
ISF-inntekter egen region	124 657,00	130 261,00	5 604	4,50 %
Polikliniske inntekter inkl. egenandeler	30 628,00	28 656,00	-1 972	-6,44 %
Andre inntekter	32 290,00	34 205,00	1 915	5,93 %
Sum driftsinntekter	1 123 138	1 201 604	78 466	6,99 %
Varekostnader	35 095,00	36 024,00	929	2,65 %
Lønn og pensjonskostnader	1 064 605,00	1 140 985,00	76 380	7,17 %
Andre driftskostnader	23 438,00	24 595,00	1 157	4,94 %
Sum driftskostnader	1 123 138	1 201 604	78 466	6,99 %
Resultat	-	-	-	

Budsjettet i klinikk for psykisk helsevern og TSB er styrket med 7,5 mill. kroner i basisinntekter fra statsbudsjettet. Budsjettet for polikliniske egenandeler er justert ned som følge av nedjusterte plantall for aktivitet. Øvrige poster er kompensert med lønns- og prisvekst.

Innenfor psykisk helsevern og rusbehandling er det særlig bruk av eksternt innleie av spesialister, samt behov for opprettelse av ny døgnsesjon på Kalnes som utgjør vesentlig risiko. Klinikken jobber med omstilling, i tillegg til styrking gjennom statsbudsjett.

FM	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	544 266	610 887	66 621	12,24 %
Polikliniske inntekter	48 154	52 497	4 343	9,02 %
Andre inntekter	68 156	71 932	3 776	5,54 %
Sum driftsinntekter	660 576	735 316	74 740	11,31 %
Varekostnader	35 195	37 187	1 992	5,66 %
Lønn og pensjonskostnader	275 864	296 814	20 950	7,59 %
Andre driftskostnader	349 517	401 315	51 798	14,82 %
Sum driftskostnader	660 576	735 316	74 740	11,31 %
Resultat	-	-	-	

FM's budsjett for 2023 er en videreføring av årets budsjett med en justering av lønns- og prisvekst samt økte energikostnader på 46,3 mill. kroner.

Styresak nr.: 94-22

KREFTAVDELINGEN	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	95 516,00	158 355,00	62 839	65,79 %
ISF-inntekter egen region	205 832,00	166 754,00	-39 078	-18,99 %
Polikliniske inntekter inkl.egenandeler	9 211,00	10 750,00	1 539	16,71 %
Andre inntekter	4 713,00	5 171,00	458	9,72 %
Sum driftsinntekter	315 272	341 030	25 758	8,17 %
Varekostnader	201 934,00	217 321,00	15 387	7,62 %
Lønn og pensjonskostnader	111 697,00	122 020,00	10 323	9,24 %
Andre driftskostnader	1 641,00	1 689,00	48	2,93 %
Sum driftskostnader	315 272	341 030	25 758	8,17 %
Resultat	-	-	-	

Kreftavdelingen har i inneværende år betydelig høyere aktivitetsnivå og dermed høyere ISF-inntekter enn forutsatt. Økningen i ISF-inntekter fra 2022 til 2023 er dermed ikke kun en forventet økning for neste år, men en tilpasning til dagens aktivitetsnivå og en forventet ytterligere vekst. Den høye aktiviteten gjenspeiles også i økte varekostnader og bemanning.

AVDELING FOR BILDEDIAGNOSTIKK	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	157 433	168 092	10 659	6,77 %
Polikliniske inntekter	59 504	60 578	1 074	1,80 %
Andre inntekter	4 897	5 386	489	9,99 %
Sum driftsinntekter	221 834	234 056	12 222	5,51 %
Varekostnader	40 771	41 472	701	1,72 %
Lønn og pensjonskostnader	176 308	188 156	11 848	6,72 %
Andre driftskostnader	4 755	4 428	-327	-6,88 %
Sum driftskostnader	221 834	234 056	12 222	5,51 %
Resultat	-	-		

For avdeling bildediagnostikk er budsjett 2023 en videreføring av budsjett 2022 justert for lønns- og prisvekst.

SENTER FOR LABORATORIEMEDISIN	B2022	B2023	Endring	Endring i %
Basisinntekter	194 841	214 823	19 982	10,26 %
Polikliniske inntekter	158 831	162 369	3 538	2,23 %
Andre inntekter	66 336	72 825	6 489	9,78 %
Sum driftsinntekter	420 008	450 017	30 009	7,14 %
Varekostnader	186 995	203 542	16 547	8,85 %
Lønn og pensjonskostnader	217 171	230 178	13 007	5,99 %
Andre driftskostnader	15 842	16 297	455	2,87 %
Sum driftskostnader	420 008	450 017	30 009	7,14 %
Resultat	-	-	-	

I budsjettet til Senter for laboratoriemedisin er varekostnader økt som følge av forventet vekst i kostnader til laboratorieanalyser som er gjennomført i OUS. Budsjettet er også styrket med 2 mill. kroner for å kunne opprettholde hurtigtesting av covid i akuttmottaket i perioden januar til april 2023.

Sentrale staber/fellesområder

I budsjettet for sentral stab er det innarbeidet et budsjett på 15 mill. kroner til gjennomføring av konseptfase steg 1 for fremtidig utbygging av Kalnes. Budsjettet for fellesområder er justert iht. mottatte innspill på internhandel i HSØ for gjestepasienter og tjenestepreis fra Sykehuspartner. Det er ingen store endringer på noen områder.

Styresak nr.: 94-22

Risikovurdering

Etter en total gjennomgang av sykehusets budsjettforslag, vurderes det å være særlig risiko rundt følgende faktorer:

1. Bemanning. Flere klinikker melder om utfordringer rundt følgende:
 - Tilstrekkelig bemanning til å håndtere planlagt aktivitet
 - Vanskelig rekruttering av spesialkompetanse til faste stillinger
 - Bruk av innleiebyråer
 - Kjent kommende turnover
 - For høyt sykefravær og bruk av variabel lønn
2. Behandlingshjelpemidler
 - Budsjettet innebærer at behovet for å bytte insulinpumper avtar
3. Generell prisvekst
 - Budsjettet er ikke kompensert for prisvekst utover deflator i 2022. Noe er hensyntatt i 2023, men det er stor usikkerhet om forventet påslag for kommende år er tilstrekkelig.
4. Aktivitetsmål og kapasitet
 - Kapasitet dialyse, psykiatriske døgnområder, polikliniske rom, rom CT
 - Aktivitetsmål ambisiøse, spesielt innen kirurgi og medisin

Sannsynlighet	Svært stor	5	10	15	20	25
	Stor	4	8	12	16	20
	Moderat	3	6	9	12	15
	Liten	2	4	6	8	10
	Meget Liten	1	2	3	4	5
		Ubetydelig	Lav	Moderat	Alvorlig	Svært alvorlig
Konsekvens						

Det har i hele høst vært jobbet med tiltak for å redusere forbruk av overtid og innleie, men foreløpig er ikke den negative utviklingen snudd. Hovedårsaken til merforbruk av overtid er høyt korttidsfravær og høy turnover, særlig på de somatiske døgnområdene. Budsjettet for 2023 forutsetter at kostnadsnivået reduseres og effekt av tiltak må følges opp kontinuerlig. Dersom ikke nødvendig effekt oppnås må ytterligere tiltak planlegges. Risikoen for merforbruk gjelder særlig de store klinikkene; klinikk for kirurgi, medisin, kvinne -barn og psykisk helsevern og TSB. Innen psykiskhelsevern og TSB er det høye kostnader til innleie av spesialister. Klinikken har mange ledige stillinger og det er mangel på kompetansen som etterspørres på landsbasis. Rekruttering innen dette området vil ha et særlig fokus fremover.

Det er forutsatt en vekst i aktivitetsnivået sammenlignet med faktisk aktivitet i 2022 på flere områder, dette forutsetter bl.a. en bedret utnyttelse av operasjonskapasiteten på Kalnes. Innen

Styresak nr.: 94-22

medisinsk klinikk er det størst risiko knyttet til aktivitetsnivået for poliklinikk. Planlagt vekst forutsetter rekruttering innen flere spesialiteter og ved særlig høy aktivitet på døgnpostene er det risiko for at bemanning må omprioriteres fra poliklinisk aktivitet til døgnpostene.

Lønns- og prisvekst i 2023 er innarbeidet med deflator på 3,8 % fra statsbudsjettet. Det vil være usikkerhet i forhold til faktisk vekst i 2023 og risikoen for et høyere nivå enn hva som kompenseres anses som høyere enn tidligere år.

Medikamentbudsjettet for 2023 er økt utover ordinær befolkningsvekst og det er særlig innen kreftbehandling veksten forventes å være høyere. Det er imidlertid forutsatt noe økt byttegrad der det billigste alternativet ikke benyttes i dag. I tillegg er det innarbeidet forventet prisfall på nye tilbud fra våren 2023. Godkjenning av nye dyre medikamenter vil alltid være en risiko som kan påvirke kostnadsutviklingen i negativ retning.

Det har vært en betydelig vekst i kostnader til behandlingshjelpemidler fra 2020. Veksten er særlig knyttet til hjelpemidler og forbruksmateriell til diabetespasienter. I budsjettet er det forutsatt at veksten vil avta i 2023 da det har vært gjennomført bytte av utstyr for de fleste pasienter som i dag er under behandling. I kommende periode vil det dermed kun være pasienter med nyoppdaget sykdom som vil ha behov for utstyr. Tidligere har kostnadene til forbruksmateriale for behandlingshjelpemidler vært dekket av Helfo. Ved bytte til nytt utstyr påløper disse kostnadene i spesialisthelsetjenesten uten at det har skjedd en overføring av midler. Denne problemstillingen er løftet av nasjonalt nettverk for behandlingshjelpemidler og HSØ har meldt behov for økte bevilgninger som følge av endringen.

I sykehusets budsjett for 2023 er sentrale buffere foreløpig på samme nivå som i budsjett 2022, dette for å håndtere noe av risikoen som er beskrevet over.

Teknologi, innovasjon og forskning

SØ har ambisjon om fortsatt å være ledende innen teknologiutvikling og tjenesteinnovasjon. Konseptet på Kalnes må optimaliseres og SØs høyteknologiske infrastruktur må utnyttes og moderniseres. Ifm. reklassifisering på HIMSS-skala opprettholdt SØ scoring på nest høyeste nivå. Skal dette videreføres er SØ avhengig av involvering fra HSØ for å videreutvikle regionale løsninger.

Slutført innovasjonsprosjekt for *nyskapende pasientforløp*, som har vært gjennomført gjennom innovasjonspartnerskap etter tildeling av innovasjonsmidler til SØ, er vurdert som vellykket og er innført i SØ. Bredding av løsningen vil pågå gjennom 2023. Prosjekt for blodprøvetaking i hjemmet er ikke avsluttet og vil bli videreført i 2023.

Innen forskningsfeltet er det opprettet en klinisk forskningsenhet for å øke antall kliniske studier. Det er videre et mål å skape robuste, selvfinansierende forskningsmiljøer som bidrar til forskning av høy kvalitet, og som kan hevde seg internasjonalt gjennom etablering av forskningsgrupper.

Investeringer

Tildelte investeringsmidler for 2023 er ca. 94 mill. kroner. Midlene forutsetter å dekke innbetaling til egenkapital i KLP i tillegg til ordinære investeringer. For 2023 er beregnet innbetaling (KLP) ca. 24 mill. kroner, slik at disponibel investeringsramme fra ordinære bevilgninger utgjør ca. 70 mill. kroner i 2023. Investeringsmidler fordeles på bakgrunn av prioriterte områder fra sykehusets virksomhetsstrategi, samt innspill fra linja med endelig vedtak i sykehusledermøtet i desember.

Styresak nr.: 94-22

Det er utviklet en scoringsmodell for prioritering som benyttes for alle typer mindre investeringer. Beslutning om godkjenning av investeringer skjer på enhetsnivå for investeringsobjekter.

Økte priser innen bygg og anlegg har medført utsettelse av utvidelse av akuttmottak og areal til økt kapasitet for MR-undersøkelser. Økte priser medfører at det må gjøres omprioriteringer innenfor tilgjengelig investeringsramme i 2023 og 2024. Dette medfører at investeringsbudsjettet for 2023 ikke er ferdigbehandlet og forslag til finansiering av ovennevnte investeringer, samt samlet investeringsbudsjett for 2023, vil bli lagt frem til styrebehandling i januar 2023.

Finansiell leasing av ambulanser

I budsjettarbeidet for ØLP 2020-2023 ble det besluttet å gjennomføre en anskaffelse av ambulanser gjennom inngåelse av leasingavtaler og ikke ved bruk av investeringsmidler. Det er innarbeidet finansiell leasing av 6 ambulanser i fremlagte budsjettforslag.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Det legges opptil et budsjett i 2023 med et negativt økonomisk resultat på 50 mill. kroner. Resultatet er endret i forhold til forutsetningene i ØLP 2023-2026. Dette er ikke en ønsket utvikling, men en konsekvens av et økt kostnadsnivå som ikke kompenseres gjennom tildelte rammer for 2023. Det er avgjørende for SØ å komme i en økonomisk positiv utvikling for å være i stand til å gjennomføre helt nødvendige investeringer til økte arealer og medisinskteknisk utstyr. Dette betyr at arbeidet med å redusere kostnadsnivået ytterligere igangsettes umiddelbart. Det er i budsjettet innarbeidet effekter av høyere lønnsoppgjør i 2022 enn forutsatt, men det er ikke funnet rom for bemanningsøkninger på områder hvor det er meldt særlig høy risiko. Det har i årets budsjettprosess ikke vært mulig å innfri alle behov som er fremmet og det vil fortsatt være krevende innenfor mange områder i organisasjonen å tilpasse seg de rammer som er lagt.

I budsjettprosessen for 2023 er det lagt opp til noe økning i aktiviteten ut over det som var forutsatt i ØLP 2023-2026. Veksten gjelder særlig innenfor kreftområdet og medikamentell behandling på H-resept. Dette er områder hvor det har vært betydelig vekst i inneværende år og neste års budsjett er en videreføring av 2022-nivået, med en fortsatt høy vekst.

Administrerende direktør vurderer at budsjettet for 2023 har en høyere risiko i forhold til måloppnåelse enn tidligere år. Risikoen er særlig stor i forhold til å redusere bemanningskostnadene til et nivå som er innenfor tilgjengelige rammer. Innretningen av budsjettet krever oppfølging og rapportering på konsekvenser av ulike valg som tas i forbindelse med alle prosesser og tiltak som igangsettes. Det er et mål å gjennomføre alle aktiviteter på en mest mulig kostnadseffektiv måte, uten at dette har konsekvenser for kvalitet og pasientsikkerhet. Videre må det fortløpende vurderes ytterligere tiltak for å redusere kostnadsnivået innen alle områder gjennom året dersom de forutsetninger som er lagt ikke innfris.

Satsningen på forskning, innovasjon og kompetanse i SØ skal videreføres.

Budsjettet for 2023 bygger på de forutsetninger som er kjent p.t. Eventuelle endringer som følge av behandling av statsbudsjettet, eller endringer fra interne leverandører som vil ha vesentlige konsekvenser for sykehusets budsjett for 2021, vil bli fremlagt for ny styrebehandling senere.

Det vil bli utarbeidet lederavtaler for alle nivåer i organisasjonen. Disse vil inneholde detaljerte oversikter over økonomi, aktivitet og bemanning og være grunnlag for månedlig oppfølging på alle nivåer i SØ.